

Európai Bíróság részére

Az Európai Bíróság Hivatala útján  
(L-2925 Luxembourg, Rue du Fort Niedergrünewald)

## V É G Z É S

Pénzügyi felperesnek magánszemély alperes ellen kölcsön iránt indított perében a bíróság az alperes kérelmére és (a nem az alperesi kérelemben írt tartalmában) hivatalból is az EUMSZ 267. cikke és az 1952. év III. tv. (Pp.) 155/A. §-a alapján az Európai Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) az előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi és a per tárgyalását felfüggeszti az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

A bíróság másolatban, összefűzve az alapügy érdemi iratait megküldi.

A bíróság rövid úton történő elérhetőségei:

Az eljárás folytatása esetén a bíróság az alapügyet lezáró ítélet egy kiadmányát tájékoztatásul megküldi az Európai Bíróság részére.

A Bíróságoz feltett kérdések:

### 1. Összeegyeztethető-e

a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosításához fűződő európai uniós feladatokkal és a törvény előtti egyenlőséggel, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjoggal, valamint

a 93/2013 EK Irányelv Preambuluma egyes részeivel („...mivel a Közösség két programja, nevezetesen a fogyasztóvédelemmel és a fogyasztók tájékoztatásával kapcsolatos program kiemelte a fogyasztóvédelem fontosságát a szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek vonatkozásában; mivel ezt a védelmet vagy a Közösség szintjén összehangolt, vagy közvetlenül a Közösség szintjén hozott törvényi és rendeleti rendelkezéseknek kell biztosítaniuk; mivel az e két programban "A fogyasztók gazdasági érdekeinek védelme" címszó alatt megállapított elv szerint az áruk megvásárlóit és szolgáltatások igénybe vevőit meg kell védeni attól, hogy az eladó vagy a szolgáltató visszaéljen hatalmával és különösen az egyoldalú szabványszerződésekkel, valamint az alapvető fogyasztói jogoknak a szerződésekből való tisztességtelen kizárásával szemben kell megvédeni őket; mivel a fogyasztók hatékonyabb védelme a

tisztességtelen feltételekre vonatkozó egységes jogszabályok elfogadásával érhető el; mivel e jogszabályokat az eladók és szolgáltatók, valamint a fogyasztók közötti valamennyi szerződésre alkalmazni kell; mivel ennél fogva a munkavállalási szerződéseket, az öröklési jog, a családi jog, valamint a gazdasági társaságok létrehozásával és létesítő okiratával kapcsolatos szerződéseket ki kell zárni ennek az irányelvnek a hatályából; mivel a fogyasztónak egyenértékű védelemben kell részesülnie akár szóban, akár írásban kötötték meg a szerződést, függetlenül attól, hogy az utóbbi esetben a szerződési feltételeket egy vagy több irat tartalmazza; mivel ugyanakkor a tagállamok nemzeti jogszabályainak jelenlegi állapotában csak egy részleges harmonizáció tervezhető; mivel ez az irányelv csak a kifejezetten nem egyedi szerződési feltételekkel foglalkozik; mivel a tagállamok számára meg kell hagyni azt a lehetőséget, hogy a Szerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartásával saját nemzeti jogszabályaikban az ebben az irányelvben előírtaknál szigorúbb rendelkezésekkel biztosítsanak magasabb szintű védelmet a fogyasztóknak;....., mivel a szerződéseket egyszerű, érthető nyelven kell megfogalmazni; mivel a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse az összes feltételt; és mivel kétség esetén a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezést kell irányadónak elfogadni;...” végül

a 93/2013 EK Irányelv 4. cikke (2) bekezdésével és 5. cikkével

az olyan tagállami jogi szabályozás, joggyakorlat, amely (a. és/vagy b.)

- a.) nem teszi kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára a szerződés érvényességi feltételeként, hogy a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető szerződési feltételt – ideértve a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamát is - már a szerződéskötést megelőzően megismertesse a fogyasztóval, ahhoz hogy ne legyen semmis a megállapodás.
- b.) megengedi a fogyasztóval szerződő félnek, hogy csak akkor közölje (pl. külön dokumentumban) a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető szerződési feltételt – ideértve a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamát is - amikor a fogyasztó már visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt a szerződés teljesítésére, s ettől még nem tekinti semmisnek a szerződést.

Az ügy tényállása:

A felperes az alperesi fogyasztóval 2006. február 20-án ..... azonosító számú gépjárművásárlási célú kölcsönszerződést és opciós szerződést kötött a jármű ..... Ft-os bruttó vételára 90 %-a tekintetében. A felperes által ennek keretében nyújtott kölcsön deviza (CHF) alapú kölcsön. A felperes a szerződéskötést követően kiállított és az alperes részére megküldött jóváhagyási értesítő szerinti árfolyam alapján CHF-összegben nyilvántartott kölcsönt HUF-ban folyósította az alperesnek a felperes által (közvetlenül a személygépkocsi eladójának történt kifizetéssel) és a kölcsön részletekben a mindenkor CHF-HUF árfolyam szerint HUF-ban törlesztendő, az árfolyamkockázatot tehát az alperesi fogyasztó viseli. Az ügyleti kamat változó mértékű. A 2006. április 7-én kelt jóváhagyási értesítőt az alperes nem írta alá, a kölcsönszerződés szerint (apróbetűs 4. pont alapján) „Felek a Hitelező jóváhagyási értesítőjének megfelelő tartalommal a Szerződést

aláírták...”. Az értesítő tartalmazta a folyósított kölcsön irányadó CHF-árfolyamát (1 CHF = 164,87 HUF).

A felperes szerint az alperes nem tett eleget szerződéses törlesztési kötelezettségét, ezért a szerződést 2013. március 4-én felmondta.

A felperes keresetében az alperesi fogyasztó ..... Ft kölcsön és kamatai megfizetésére kötelezését kérte a bíróságtól.

Az alperes a kereset teljesítését ellenezte. Ellenkérelmében érvénytelenségi kifogást nyújtott be, szerinte a szerződés több okból semmis. Az egyik semmisségi indok szerint az 1996. évi CXII. törvény (korábbi hitelintézeti törvény - Hpt.) 213. §-ának (1) bekezdése a.) pontja alapján is semmis a szerződés, mert a megállapodás nem tartalmazza a kölcsön tárgyát, hiszen a folyósítás alapjául szolgáló CHF-HUF-árfolyam csak a felperes által kiállított jóváhagyási értesítőben került meghatározásra.

Jelen ügyben alkalmazandóak a bíróságokra kötelező kúriai jogegységi határozatok, köztük az 1/2016-os számú Polgári Jogegységi Határozat, mely szerint „1. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével. 2. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. 3. Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közzétett egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét”.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

## INDOKOLÁS:

A feltett kérdésekkel kapcsolatban az alábbi nemzeti bírósági észrevételek és hazai jogszabályi rendelkezések, európai uniós jogi normák merülnek fel:

A vonatkozó európai uniós jogi normák, esetjog felsorolva:

EUMSZ. 267. cikke, Az Európai Közösség Alapító Szerződése (Római Szerződés) 129a.

Cikkelyének (1) bekezdése 5 a) és b) pontjai, (2) bekezdése, A Tanács fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) Preambuluma idézett elemei, 4. cikkének (2) bekezdése, 5. cikke, Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02) 20. cikke, 38. cikke, 47. cikke, Curia - C-453/10. sz. határozata, Curia - C-14/83. sz. határozata, c-106/98. sz. határozata, C-441/93. sz. határozata, C-194/94. sz.

A vonatkozó hazai normák, joggyakorlat:

1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdése:

*Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza  
a) a szerződés tárgyát ....*

2011. évi CLXI. törvény 34. § (1) bekezdése:

*A Kúrián büntető, összevont polgári-gazdasági, továbbá összevont közigazgatási-munkaiügyi szakágú jogegységi tanács (a továbbiakban: jogegységi tanács) működik. A jogegységi tanácsot a Kúria elnöke, elnökhelyettese, kollégiumvezetője vagy kollégiumvezető-helyettese vezeti. A jogegységi tanács az elnökből és további 4 tagból áll, a tagokat a jogegységi tanács elnöke választja ki.*

2011. évi CLXI. törvény 37. § (1) bek. 2. mondata:

*A jogegységi tanács ülése nem nyilvános, azon a jogegységi tanács tagjain kívül az indítványozó, a legfőbb ügyész és eseti meghívott vehet részt.*

2011. évi CLXI. törvény 38. § (1) bekezdése:

*Az ülést a jogegységi tanács elnöke vezeti, annak megnyitása után a jogegységi tanács elnöke vagy az előadó bíró összefoglalja a jogegységi indítványt, illetve az elbírálendő elvi kérdés lényegét. Az ülésen valamennyi résztvevő felszólalhat, az indítványozó a jogegységi határozat meghozataláig az indítványt módosíthatja vagy visszavonhatja.*

2011. évi CLXI. törvény 39. § (1) bekezdés:

*A tanács elnöke érdemi elbírálás nélkül elutasítja a nem jogosulttól származó indítványt.*

Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (3). bekezdése:

*A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.*

2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bek. c) pontja:

*A Kúria a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.*

A Kúria 1/2016-os számú polgári jogegységi határozata

1. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kírovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

2. A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.

3. Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közölt egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét

A Kúria 6/2013-as számú polgári jogegységi határozata:

A 4. pont szerint ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg – a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset (vizontkereset) esetén, feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt – a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie. Az 5. pont alapján ha a bíróság a fogyasztói szerződés valamely rendelkezését érvénytelennek találja, a szerződés azonban az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető, az érvénytelennek minősített kikötés nem vált ki joghatást; a szerződés azonban egyebekben változatlan feltételekkel köti a feleket.

A nemzeti bíróság észrevételei:

1. a.) és b.) kérdéshez:

Jelen esetben a kölcsönszerződés érvényességének megállapítása azt eredményezné, hogy az érvényes szerződés miatt továbbra is a fogyasztót terhelné az árfolyamkockázat okozta veszteség. A fogyasztó nyilvánvalóan azért nyújtott be érvénytelenségi kifogást, mert meg kívánt szabadulni az árfolyamkockázat okozta veszteségektől, és meg akarja akadályozni azt, hogy a bank a túlzott követelését végrehajtsa. Emiatt ellentétes lenne a fogyasztó gazdasági érdekeivel, ha az eljáró bíróság a deviza-alapú kölcsönszerződés érvényességét a kúriai 1/2016-os számú. PJE határozata alapján a Hpt. 213. §-ának (1) bekezdése a.) pontja alapján rögzítené. E jogegységi határozat alapján

a szerződéses tartalommal egyenlő jogi jelentőséget kellene tulajdonítani a jóváhagyási értesítőben egyoldalúan a felperes által meghatározott folyósítási devizaárfolyamnak, úgy hogy maga a szerződés a folyósítási devizaárfolyamot nem tartalmazza, és még azt sem kell figyelembe venni a jogegységi határozat alapján, ha a jóváhagyási értesítőt nem írta alá az adós és még a részére történő kézbesítést sem kell igazolnia a hitelezőnek (lízingcégnak).

Mindezért jelen bíróság meg akar győződni arról, hogy nem sérti-e az európai uniós fogyasztóvédelmi jogot ez a jogegységi határozat az amúgy is aggályos eljárásban meghozott több kétségesen uniókomform kölcsönökről szóló jogegységi határozat mellett.

Az eljáró bíróságnak az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 169. cikk (1) bekezdése alapján ugyanis védenie kellene a fogyasztók gazdasági érdekeit.

Magyarország legfelsőbb bírósági fóruma az elmúlt években több kötelező érvényű utasítást adott az az eljáró bíróság számára deviza-alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatban (ún. polgári jogegységi határozatok: 6/2013 PJE határozat 2013. december 16., 2/2014 PJE határozat 2014. június 16., 1/2016 PJE határozat 2016. június 6.). A polgári jogegységi tanácsok döntése az eljáró bíróság számára kötelező érvényű, tehát attól az eljáró bíróság nem térhet el (Magyarország Alaptörvénye 25. cikk (3). bekezdés, 2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bek. c) pont). A Velencei Bizottság tárgybani véleménye 69-75. pontjai (OPINION ON ACT CLXII OF 2011 ON THE LEGAL STATUS AND REMUNERATION OF JUDGES , AND ACT CLXI OF 2011 ON THE ORGANISATION AND ADMINISTRATION OF COURTS OF HUNGARY - Adopted by the Venice Commission at its 90th Plenary Session (Venice, 16-17 March 2012) ) szerint is aggályosak az emberi jogok szempontjából a Magyarországi jogegységi határozatok ([http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD\(2012\)001-e.aspx](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/CDL-AD(2012)001-e.aspx)).

Tekintettel arra, hogy a fogyasztóvédelem európai uniós hatáskör, az e területen felmerült hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő európai uniós alapjog (Alapjogi Charta) betartásának kérdése is az EU Bíróság hatáskörébe tartozik. Az Alapjogi Charta felsorolt cikkeinek sérelme azért merült fel, mert a jogegységi határozat a fentiek miatt általános jelleggel is önkényesnek minősíthető tartalmával elfogadhatatlanul szűk mérlegelési lehetőséget hagy meg az adott peres ügyekben eljáró bírácoknak.

Budapest, 2016.12.14.

dr. Szepesházi Péter  
bíró